

נקודה למחשבה

פרשת תצוה

חידה:

למה לחפש

את העלון, כשאפשר

לקבל אותו ישירות למייל?

Nekuda52@gmail.com

נקודה למחשבה...

גליון מס' 302 Nekuda52@gmail.com

טעות בכתובת

הרמב"ן פוקח את עינינו ואומר - שלבורא עולם, אין צורך בבריאת האדם, אנשי 'העולם התחתון', מלבד דבר אחד בו הוא חפץ והוא - "שידע האדם שהאלוקים בראו, ויודה לו על כך..."

ומוסיף הרמב"ן ש"אין לאדם חלק בתורת משה רבינו, עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו שכולם ניסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם".

דהיינו, שבדרך כלל אדם מודה בניסים הגדולים המפורסמים, הניסים היוצאים מגדר הטבע, שמעוררים התפעלות, אך האמת היא שמי שלא מאמין שכל הטבע בנוי מניסים נסתרים אין לו חלק בתורת משה רבינו.

וזה הסיבה שחכמים קבעו לחוג את היום הראשון, להראות שאנו מודים גם על הניסים הנסתרים...

במושגים פשוטים...

כשם שכולם מודים שאדם שקם לתחייה זה נס, כך חובה להודות שצמיחת התבואה דווקא מהזרע שנרקב באדמה - זה נס, וזו מעלתו של רבי חנינא בן דוסא שהבין שגם שמן שדולק זהו נס, וממילא כשההבנה היא כך, אין בעיה לבקש בפשטות "מי שאמר לשמן וידלק יאמר לחומץ וידלק" - כי הכל זה נס...

זו דרגת ה"מאמין", אבל לעומת זאת, יש דרגה של "מאמין ואינו מאמין"...

למשל... נח...

בשעה שהתחילו להיבקע מעינות תהום רבה וארובות השמים נפתחו, משום מה, נח לא מיהר להיכנס לתיבה, מדוע?

כי גם ברגע האחרון הוא היה עסוק בלהמריץ את בני דורו לשוב בתשובה, ורק כאשר הגיעו המים

עד קרסוליו, הוא עזב אותם ונכנס לתיבה.

ועל כך אומר המדרש: "נח מחוסר אמונה היה. אילולא שהגיעו המים עד קרסוליו לא היה נכנס לתיבה..."

וזה פלא עצום, מדובר באדם מאמין במיוחד, שבונה תיבה במשך 120 שנה, ועוד ירא שמים גדול שיוצא במסירות נפש להחזיר בתשובה, וכי איך אפשר לומר עליו שהוא "מחוסר אמונה, מאמין ואינו מאמין"?

אלא שהתשובה כה נוקבת...

אנו חיים בעולם של טבע והמבול היה בהנהגת נס. אילו היה נח מושלם בהכרה שאצל הקב"ה הטבע והנס שווים, ומצב של 'עולם כמנהגו נוהג' ומצב של 'ארובות השמים נפתחו' היינו הך, נח לא היה מסתכן להישאר מחוץ לתיבה, אפילו לרגע אחד, ואפילו לצורך שכנוע של הרגע האחרון.

שהלא בין רגע עלולים סדרי עולם להשתנות, והוא ימות מיד...

משום מה, לאנשים בימינו יש כל מיני קושיות בחיים - חלקן פשוטות וחלקן מורכבות...

בדרך כלל, לקושיה הפשוטה מתלווה תשובה אחת קטנה...

ניתן דוגמא...

בחור אחד נכנס בבהלה לסופר-מרקט ומכריז "של מי כלב הרוטוויילר שנמצא בחוץ?"

לפתע מאגף הבשר מגיח אדם גדול ממדים וקירח, ממש 'הר אדם', ועונה בקול בס, "זה רקסי שלי, מה קרה?"

אומר הבחור "בוא! צא החוצה! הפינצ'ר שלי תכף הורג לך אותו".

ה'גדול' תמה ושאל: "איך הכלב הקטנצ'יק שלך יהרוג את רקסי?"

השיב לו הבחור: "הפינצ'ר פשוט נתקע לו בגרון והוא מתחיל להיחנק".

ראיתם?! זה מקרה קלאסי לקושיה פשוטה...

אבל לעומת זאת ישנן קושיות שהן מורכבות יותר...

כמו קושיית מרן הבית יוסף בהלכות חנוכה, והיא: מדוע חוגגים חנוכה שמונה ימים זכר לנס פך השמן, והלא פך השמן שנועד ליום אחד הספיק להאיר בנרות לשמונה ימים, אם כן הנס אירע רק במשך שבעה ימים, מהיום השני?

זו קושיה שאמנם נראית פשוטה, אך האמת, שהיא מורכבת מאוד עד שחיברו עליה ספר של "חמש מאות תירוצים", רק בכדי לתרץ קושיה זו...

אחד מהתירוצים נמצא בשיר המפורסם "כד קטן, כד קטן, כד קטן, שמונה ימים שמנו נתן, כל העם התפלא, מהיכן הוא מתמלא" - דהיינו, שכבר ביום הראשון בשעה שמזגו שמן מהפך למנורה, הפך התמלא מאליו ולא נחסר אלא שמינית מהכמות.

אחד מהתירוצים נמצא בשיר המפורסם "כד קטן, כד קטן, כד קטן, שמונה ימים שמנו נתן, כל העם התפלא, מהיכן הוא מתמלא" - דהיינו, שכבר ביום הראשון בשעה שמזגו שמן מהפך למנורה, הפך התמלא מאליו ולא נחסר אלא שמינית מהכמות.

לא נלאה אתכם בכל שאר ה-499 תירוצים, אבל ישנו תירוץ אחד שעליו אסור לדלג... אני מתכוון לתירוץ של הסבא מקלם זצ"ל הטוען - שבאמת לא היה נס ביום הראשון, אלא חכמים הם שתיקנו לחוג את יום הראשון, והסיבה היא - בכדי להורות לנו, שגם הטבע הוא נס, כי כל מה שהשמן דולק הוא רק מהכח הניסי.

ולמי שישאל - למה אסור לדלג על תירוץ זה?

נענה מיד - וכי איך אפשר לדלג על מטרת החיים...

בזה שנח התמהמה, הוא גילה שאין הנס והטבע שווים בעיניו - ולפי מעלתו הגדולה, היתה זו תביעה.

אם כן, ניסיונות יש בשפע, כך שלא צריך להתאמץ למצוא אותם... אלא שתפקידנו הוא רק לנצל אותם למימוש התכלית שלנו. ודווקא במצב של "הסתרה", להאמין שאנו חיים בעולם של ניסים ללא הפסקה, והכל מושג מאיתו ופועל מידו של הבורא יתברך. ומי שזוכה לחיות כך אשריו ואשרי חלקו בזה ובבא שמקיים את תכלית חייו... אשרי המאמין...

ועכשיו הבה נבדוק את עצמנו, בעלי האמונה וידיעת ה'...
האם אני מקטגוריית ה"מאמין" או "מאמין ואינו מאמין"...
נקודה למחשבה...

שעון בהזמנה

יעקב הלפרין כך קוראים לו, יהודי שברכו הבורא בעושר רב. משמים נטעו בו חיבה לשעוני יד עד היותו אספן מושבע לשעונים יקרי ערך, ממון ודמים מרובים מוציאים 'החובבים' על שעוניהם, מחברה פלונית ומדגם אלמוני, במראה יוקרתי או עתיק יומין (המבינים בנושא ידעו לפרט). לפני כשלוש שנים הזמין ר' יעקב שעון, בהזמנה מיוחדת לפי בחירתו, הן במבנה מכני והן בעיצוב נדיר. 'החברה' הודיעה לו ששוי השעון בסביבות \$50,000 (כמאתיים אלף ש"ח), ומועד קבלתו רק בעוד ג' או ד' חודשים. בנתיים ר' יעקב הכין מזומנים (בכספת או בחשבון עו"ש). אחר ג' חודשים, שהה ר' יעקב לרגל העסקים במזרח הרחוק (בקיצור "סי"). הטלפון הנייד צלצל ועל הצג מספר משרא, מודיעים לו מהחברה ששעונו בישראל כבר מוכן ומזומן עבורו (תמורת המזומנים שייתן), ר' יעקב הסביר שהוא 'קצת' רחוק, ובעוד מספר ימים בשובו לישראל ישמח לקבל את השעון המיוחל... עוד בטרם שקעה החמה באותו היום, שוב הטלפון מצלצל משרא, אך כעת על הקו אחד ממכריו שמספר לו רק 'חצי סיפור', כי בעיר בני ברק פרצה שריפה בביתו של אברך בן תורה, והבית נשרף כליל, ולא נותר שריד ופליט מכל רכושו, מריהוט בגדים מוצרי-חשמל וספרים לרוב, ועד לבית עצמו שאין ראוי לדור בו כלל... סך התיקון הנדרש לתיקון ניצב על כ-300,000 עד 400,000 ש"ח... עד כאן החצי הראשון של הסיפור, וכעת הוא מבקש ממנו לסייע כלכלית על מנת שיהיה סוף טוב לחצי סיפור. ענה לו ר' יעקב "דבר עמי מחר ולבנתיים אראה מה בידי לעשות." ואז החלה מלחמה בליבו של ר' יעקב, מצד אחד מייסר עצמו "איך אגש לקנות שעון במחיר כזה כשעל הכף אפשר להחיות נפש משפחה שלימה, ומאידך 'הרי הזמנתי מזה זמן ארוך את השעון ואיך אשיב את נפשי ריקם, ועוד מה יגידו בחברה, אולי הם יקנסו אותי על ביטול עסקה, שהרי זו הזמנה אישית!?" כך טלטל עצמו מצד לצד, עד שמידת החסד הכריעה, והחליט "לא רק שאתן לאברך את כל הסכום נקי (ואת הקנס אני אספוג), אלא גם אפנה לאחי שג"כ יתרום" ממחשבה למעשה, קודם התקשר לאחיו- והצליח לדבר על ליבו ולהתרימו סכום זהה. סמוך ונראה, התקשר לחברה, השיג את המנהל ושאלו "אם אתחרט על קניית השעון שהזמנתי, ייגרם לכם נזק?", המנהל ענה לו "אכן, אתה היית הראשון שהזמנת את השעון, אבל לאחר מכן יש כבר 'רשימה' ארוכה הממתנינים לקניית שעון כזה, ולפיכך לא ייגרם לנו כל נזק אם תתחרט מקנייתך", ר' יעקב התפלא שהרי זו הזמנה אישית, ומיד הורה בלי להסס לבטל את ההזמנה. מיד בהגיעו לישראל נטל את הכסף והעניק לאברך שבנה מחדש את ביתו וקנה את כל צרכי הבית. לאחר כשלוש שנים... כידוע לכל, במשך השבוע של פרשת חיי שרה ה'תשע"ז בערה כל ארץ הקודש בשריפות נוראיות, כידוע, בליל שישי פרצה אש בסמוך למושב בית מאיר (כרבע שעה מירושלים), וכל תושבי המושב פונו מבתיהם מחשש סכנה לחייהם. והנה שם יש דירה בבעלות ר' יעקב, בית גדול רם ונישא עם חצר גדולה מסביבו. באותה שעה שהו בנו של ר' יעקב ומשפחתו באותו הבית, ברחמי שמים מרובים הם הצליחו להיחלץ מהישוב, כי היציאה משם בכלי רכב נחסמה. וכאן אירע הפלא... למחרת ביום שישי, בנו מיהר ליסוע לראות את הגרוע מכל... בהגיעו שמה חלף על פני שורת הבתים מתחילת הרחוב, בראותו שכולם נשרפו כליל- הבית והחצר והרכב שחונה מתחת לפרגולה. וראה זה פלא, ככל שהתקרב לבית שלו- התמיהה גדלה, שכן האש לא נגעה בבית כהוא זה, ואפי' החצר נשארה על תילה (אף השתילים שנטעו שם לאחרונה נשארו בשלמותם). מה שלא הותר לנחש אחרת- שנאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך ואף בכפלי כפליים (כמו כאן), מידה כנגד מידה, הצלת מן הדליקה - תיוושע ותינצל מן הדליקה.

הבדיקה הנכונה היא בדיוק בשעת הניסיון, הקושי והצרה שיש לך... אם וכאשר בן הזוג מעיר לך הרבה, בזמן שיש לך קושי בעבודה, כאשר כל בני-הבית עם שפעת ואתה נאלץ להישאר בבית לטפל בהם, כאשר הילד מתחיל להתחצף, כאשר החמות מחמיצה פנים, כאשר ראש הכולל או הבוס מתחיל לרדות בך, ובפרט כאשר אתה מרגיש שאתה 'דורך במקום' וכל שכן אם אתה מתחיל לשקוע...

אלו נקודות המבחן שלך...
כי ה"מאמין האמיתי" הוא זה שבשעת הקושי מגיב מיד באינסטינקט של אמונה - שהכל בגדר נס, והטבע הוא בסך הכל צירוף של ניסים קבועים שהונהגו בעולם, וממילא קל לו להאמין שהמציאות הזו תשתנה ותתהפך לטובה, "כי אין לה' מעצור להושיע ברב או במעט" (שמואל א יד,ו).

מספרים על מורה אחד שהרצה בפני תלמידיו בענייני ביטחון, המורה הביא כדוגמא - את עצמו, כמה שהוא בעל בטחון מושלם ומאמין אמיתי, והוסיף להתבטא, שתלמידיו 'נטולי ביטחון'...
לפתע, במהלך השיעור נכנס עכבר דרך החלון הפתוח, והמורה מיד זינק על שולחן-המורים מבוהל כנשוח נחש. אחר מספר שניות העכבר נבהל מהמהומה ששררה ויצא כלעומת שבא...
ואז העז אחד התלמידים להקשות, "המורה, אם אתה בעל ביטחון מושלם, למה קפצת על השולחן?!",
אמר לו המורה: "אתה צריך להבין! יש ביטחון ויש ליתר ביטחון"...

התורה מספרת לנו, שאבותינו הצטיינו בעמידה בכמות של ניסיונות וצרות, ומדגישה זאת בתחילת פרשת וישב...
שם נאמר, "וישב יעקב" - שיעקב אבינו ע"ה, אחר שעבר את צרת עשיו, צרת לבן וצרת דינה בתו, ביקש סוף סוף לישב בשלוה, לנוח בחיק המשפחה, לעסוק בתורה ביישוב הדעת - אלא ש...
מיד קפץ עליו רוגזו של יוסף שנמכר על ידי אחיו...
בקיצור צרה חדשה...
ועוד בפרשת וישב, מצינו דבר מעניין...
הפסוקים בפרשה, רובם ככולם מתחילים באות ו"א" [למעט שמונה פסוקים] - ומדוע?

משום שהאות ו"א" מרמזת על 'ווי' שהוא לשון צער, ובפרשה זו היו הרבה מאורעות של צער - ווי במכירת יוסף, ווי במיתת אשת יהודה ובניו, ווי במעשה אשת פוטיפר, ווי ביוסף בבית הסוהר, ווי לסריסי פרעה. והנה, למרות ריבוי הצרות - הצדיקים הללו נשארים איתנים באמונתם.

בדורנו, דור 'עקבתא דמשיחא', כמות הניסיונות רק מתגברת - צרה רודפת צרה, צרה חדשה משכחת הראשונה. בעת קושי חדש מבינים שמה שהיה עד עכשיו - זה היה רק 'משחק ילדים'...
בדרך כלל זה 'הולך' ככה...
עד שהתחנת - פתאום עיכוב בילודה, עד שקנית דירה - השכן עושה צרות, עד שכיסית את המשכנתא - יש הוצאות רפואיות...
בקיצור, לא באנו לנוח...
וכבר אמר המסילת ישרים: "כי עיקר מציאות האדם בעולם הזה הוא רק לקיים מצוות ולעבוד ולעמוד בנסיון"...
אז מי שחושב שהוא בא בעולם בשביל לבלות ולהנות, שידע!
'טעית בכתובת!!!!'

יפה הגדיר רבי נחמן מברסלב זצ"ל, שלהיות יהודי מאמין באחרית הימים, ידמה הדבר לאדם הרוצה לטפס על קיר חלק עם אצבעות ללא ציפורניים, ועל סולם ללא שליבות. ומפורסם מגדולי תלמידי הבעל שם טוב הקדוש זיע"א שבדור האחרון עיקר הניסיון יהיה רק בענייני אמונה.